

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobce: **O. P.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, pošt. schr. 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 3. 2013, č. j. OAM-43/LE-BE02-K01-2013,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Rozhodnutím ze dne 6. 3. 2013, č. j. OAM-43/LE-BE02-K01-2013 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci. V odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možné podřadit pod důvody pro udělení azylu taxativně vyjmenované v § 12 zákona o azylu. K argumentu žalobce, že měl na Ukrajině potíže se svými vrstevníky, kteří se mu posmívali a označovali jej jako „černý cikán“ (což žalobce označil jako problém způsobený jeho rasou a národností), žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že jej pokládá jednak za účelový (s přihlédnutím ke skutečnosti, že nebyl

uveden v žádosti o mezinárodní ochranu a sám žalobce jej ani neuváděl jako důvod odjezdu z Ukrajiny) a jednak za irelevantní ve vztahu k pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný dodal, že právní nástroj mezinárodní ochrany lze aplikovat pouze ve smyslu zákonem stanovených podmínek a nelze jej zneužívat za účelem legalizace pobytu. Výčet důvodů pro udělení azylu je taxativní, avšak okolnosti uvedené žalobcem, tj. snaha zde pracovat, vydělat si peníze, žít zde s matkou, případně se zde oženit a záměr legalizovat si pobyt, nelze azylovým důvodům podřadit. Pokud se týká žalobcem zmíněných problémů s věřiteli, od nichž si vypůjčil finanční prostředky na cestu do ČR, žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že žalobce vyjádřil obavy z nutnosti splatit svůj dluh, na nějž nemá peníze a popsal své potíže s věřiteli, aniž by se zmínil o jakémkoli násilí vůči své osobě. V této souvislosti žalovaný dodal, že dluh žalobci vznikl v roce 2007 a od této doby se žalobce na Ukrajinu vracel bez problému, zřejmě se s věřiteli domluvil. V případě jakýchkoli potíží má možnost se obrátit na příslušné orgány své země. Žalovaný uzavřel, že žalobce nesplňuje ani zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu

Toto rozhodnutí žalobce napadl žalobou, ve které namítá porušení ustanovení zákona o azylu, Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Evropská úmluva“) a směrnice Rady 2004/83/ES.

V první řadě žalobce argumentoval šikanou spojenou s jeho domnělou příslušností k romskému etniku a namítal, že žalovaný tuto skutečnost nikterak blíže nezkoumal a ani nepřihlédl k pocitu studu, který byl důvodem neuvedení výše zmíněných skutečností v podané žádosti.

Dále žalobce uvedl, že mu svědčí důvod pro udělení tzv. doplňkové ochrany, jelikož jeho vycestování by bylo porušením čl. 8 Evropské úmluvy, neboť odloučení od jeho matky by představovalo nepřiměřený zásah do jeho rodinného života. V této souvislosti žalobce dodal, že se žalovaný problematikou rodinného života vůbec nezabýval. Jako důkaz navrhl výslech své matky - paní O. P.

Žalobce rovněž namítal, že žalovaný nedostatečně zkoumal a nesprávně hodnotil riziko, které žalobci hrozí ze strany jeho věřitelů a vůbec nezkoumal, zda tyto osoby nejsou napojeny na ukrajinské státní orgány.

Konečně závěrem žalobce namítal, že jelikož vyšly v řízení najevo skutečnosti odůvodňující udělení azylu podle ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu, nebylo namístež zamítnout jeho žádost jako zjevně bezdůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu.

Z výše uvedených důvodů navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě rekapituloval napadené rozhodnutí. K námitce porušení ustanovení § 12 zákona o azylu poukázal na rozporné údaje poskytnuté žalobcem v žádosti a při následném pohovoru. V této souvislosti dodal, že skutečnosti uváděné žalobcem zjevně nedosahují intenzity pronásledování a nemohou tak být důvodem pro udělení azylu.

Žalovaný dále odmítl argumentaci žalobce odkazující na tvrzenou obavu z věřitelů s tím, že žalobce neuvedl jedinou skutečnost svědčící o tom, že by se nemohl případně obrátit o pomoc na ukrajinské státní orgány, s ohledem na uvedené se žalovaný otázkou propojenosti věřitelů se státními orgány Ukrajiny nezabýval a v podstatě ani zabývat nemohl.

K námitce porušení Evropské úmluvy pak žalovaný uvedl, že sama existence rodinných příslušníků na území ČR není důvodem pro poskytnuté doplňkové ochrany a odepření udělení azylu nemůže za této situace představovat porušení čl. 8 Evropské úmluvy. K žalobcově argumentaci špatným zdravotním stavem jeho matky pak žalovaný uvedl, že tyto argumenty žalobce ve správním řízení neuvedl, tudíž se jimi zabývat nemohl. Závěrem žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Krajský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Soud se nejprve zaměřil na námitku žalobce, podle které se žalovaný nedostatečně vypořádal s jeho tvrzeními o šikaně pro jeho domnělý rasový a národnostní původ a dospěl k závěru, že námitka není důvodná. Soud se plně ztotožňuje s názorem žalovaného při hodnocení intenzity žalobcem tvrzených skutečností. V této souvislosti soud dodává, že skutečnost, že se žalobci jeho vrstevníci údajně smáli, ještě nemůže sama o sobě zakládat odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy či národnosti. K porušení zákona o azylu ani tzv. Kvalifikační směrnice tak v daném případě nedošlo. Podle názoru soudu žalovaný nikterak nevybočil ani z mezí přípustného správního uvážení při hodnocení věrohodnosti žalobcem uvedených skutečností. Jak uvedl i Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“), viz rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č.j. NSS 6 Azs 386/2004-40 „[J]elikož často není v možnostech žadatele o azyl prokázat svá tvrzení jiným způsobem než vlastní věrohodnou výpovědí, je srovnání skutečností jím uvedeným v žádosti o azyl, vlastnoručně psaném prohlášení a v pohovoru významným měřítkem jeho věrohodnosti. Pokud tedy žadatel některé podstatné skutečnosti vůbec nezminí ve své žádosti a zejména ve vlastnoručně psaném prohlášení a uvede je až u pohovoru, nelze správnímu orgánu vytýkat, že k nim přistupuje s určitou mírou pochybností. To platí spíše, jestliže žádost o azyl zároveň obsahuje sdělení, že jiné než uvedené důvody k podání žádosti o azyl žadatele nevedly.“.

Pokud žalobce dále namítal, že mu svědčí důvod pro poskytnutí doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, jelikož návratem do země původu by došlo k porušení mezinárodních závazků České republiky, konkrétně čl. 8 Evropské úmluvy (tedy k nepřiměřenému zásahu do jeho rodinného života), pak ani tuto námitku neshledal soud důvodnou. V řízení před správním orgánem žalobce neuvedl žádné důvody svědčící pro poskytnutí doplňkové ochrany. Skutečnost, že v České republice žije jeho matka (kterou žalobce uvedl v řízení před žalovaným) nemůže být sama o sobě důvodem pro poskytnutí doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, postup žalovaného je tak zcela v mantinelech stanovených čl. 8 odst. 2 Evropské úmluvy. Pokud žalobce uvedl v žalobě nové skutečnosti (vztahující se ke zdravotnímu stavu jeho matky), tak je třeba připomenout, že podle ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Soud má tedy za to, že žalovaný nikterak nepochybil a že se řádně vypořádal s argumenty, které uplatnil žalobce ve správním řízení. Nelze v žádném případě pokládat za pochybení, že se žalovaný nezabýval skutečnostmi, o kterých nevěděl, protože je žalobce v řízení před správním orgánem vůbec neuvedl. Z toho důvodu (a rovněž vzhledem tomu, že žalobce souhlasil s tím, že ve věci bude soud rozhodovat bez jednání) soud neprovedl žalobcem navržený důkaz – výslech matky žalobce, který s ohledem na výše uvedené není pro rozhodnutí soudu potřebný.

Pokud jde o tvrzení žalobce, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s argumentem rizika hrozícímu žalobci od jeho věřitelů, pak ani této námitce nemohl soud přisvědčit. Žalovaný se dle názoru soudu dostatečně vypořádal s argumentací žalobce a ve svém rozhodnutí se dostatečně zabýval i intenzitou této hrozby. Brojí-li žalobce proti tomu, že žalovaný nezkoumal napojení jeho věřitelů na státní orgány Ukrajiny, pak lze jen opakovat závěry soudu, uvedené v předcházejícím odstavci, jelikož jde (stejně jako v případě argumentace špatným zdravotním stavem matky žalobce) opět o tvrzení, které žalobce v řízení před žalovaným vůbec nevzněl a žalovaný se jím tak zabývat ani nemohl.

S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalovaný nepochybil, když v předmětné věci postupoval podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Závěr, že skutečnosti uvedené žalobcem v řízení před žalovaným nejsou skutečnostmi svědčícími o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, byl žalovaným řádně odůvodněn, je v souladu s obsahem správního spisu a je zcela v mezích přípustného správního uvážení.

Vzhledem ke skutečnosti, že od vydání napadeného rozhodnutí došlo na Ukrajině k zásadním společenským změnám, zabýval se soud nad rámec žalobních bodů i touto problematikou. Ohledně dalšího vývoje na Ukrajině soud uvádí, že je namístě aplikovat zásadu *non-refoulement* pokud „by byly dány důvody k ochraně žalobce před hrozící vážnou újmou v zemi původu, které žalovaný nezohlednil za situace, kdy již nepřichází v úvahu žádné další řízení, v němž by mohla být ochrana poskytnuta. Poznatky k tomu zpravidla vyplývají z vyjádření žadatele v žádosti nebo při pohovoru a ze skutečností zjištěných o zemi původu v řízení či známých z jiných řízení, či známých obecně. Pokud tedy soud má k dispozici poznatky o tom, že žadateli o azyl je nezbytné poskytnout doplňkovou ochranu podle

§ 14a zákona o azylu, neboť její neposkytnutí by bylo narušením zásady non-refoulement a ochranu již nelze poskytnout v jiném řízení, rozhodnutí žalovaného zruší, aniž by taková skutečnost musela být žalobou výslovně namítána. (...) Ve věcech mezinárodní ochrany totiž existují mezinárodní závazky, které je třeba respektovat (...). Soud tedy musí nad rámec žalobních bodů respektovat princip non-refoulement vyplývající z Ženevské úmluvy a i z čl. 3 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.“ (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009 – 84, publikované pod č. 2288/2011 Sb. NSS).

Zdejší soud je tedy při obecné známosti aktuální vnitřní bezpečnostní situace na Ukrajině povinen vyhodnotit, zda jsou dány důvody pro neaplikování ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., tedy zda má přihlížet i ke skutečnostem relevantním pro možné udělení doplňkové ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. K této problematice NSS v rozsudku ze dne 22. 4. 2011, čj. 5 Azs 3/2011 – 131 uvedl, že „[k]rajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady non-refoulement a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. Tuto otázku je třeba posuzovat vždy individuálně, tedy vzhledem ke konkrétní situaci daného žadatele o mezinárodní ochranu. (...) Dostatečné záruky pro respektování zásady non-refoulement budou dány v případě, že bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) a že tato nová žádost bude přípustná (§ 10a zákona o azylu).“

Vzhledem k obecně známé aktuální bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce (alespoň v některých částech), není důvodu pochybovat o tom, že se jedná o skutečnost, která může mít z hlediska naplnění podmínek doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu relevanci, přičemž žalobce ji, objektivně vzato, nemohl uplatnit již v předchozím řízení před žalovaným.

Žalobci nicméně nic nebrání v tom, aby neprodleně poté, co obdrží tento rozsudek zdejšího soudu, učinil u příslušného útvaru cizinecké policie nebo v přijímacím středisku (viz § 3a zákona o azylu) prohlášení o mezinárodní ochraně. Za této situace bude žalovaný povinen umožnit mu, v souladu s § 10 zákona o azylu, podat novou žádost o mezinárodní ochranu (novelou zákona o azylu, provedenou zákonem č. 379/2007 Sb., byla z § 10 zákona o azylu vypuštěna dvouletá lhůta, před jejímž uplynutím nebylo možné opakovaně žádat o mezinárodní ochranu). Pokud žalobce podá novou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou bude opírat o změnu bezpečnostní situace v zemi původu, která vyšla najevo v nynějším řízení před krajským soudem, bude žalovaný povinen posoudit tuto žádost jako přípustnou minimálně v rozsahu takového tvrzení, a to právě z důvodu existence mezinárodního závazku *non-refoulement*, který musí být respektován.

Lze tak uzavřít, že ač v dané věci existují z hlediska mezinárodní ochrany nové relevantní skutečnosti, které nebyly v řízení před žalovaným zohledněny (neboť se v té době ještě nestaly), má žalobce dostatečné právní záruky pro to, že mohou být dodatečně posouzeny k tomu příslušným správním orgánem v novém správním řízení, pokud takové řízení vyvolá. Případné nové rozhodnutí o takové žádosti by pak podléhalo soudnímu přezkumu.

Pouze pro úplnost lze dodat, že i kdyby žalobce novou žádost o udělení mezinárodní ochrany nepodal, není možné v případě, že by existovaly důvody znemožňující vycestování, realizovat jeho správní vyhoštění na základě stávajícího rozhodnutí o vyhoštění. Takový postup by byl totiž v rozporu s § 120a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o pobytu cizinců), dle něhož vzniknou-li důvody znemožňující vycestování cizince po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyhoštění, policie vydá nové rozhodnutí ve věci (§ 101 správního řádu), po vyžádání nového závazného stanoviska žalovaného podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Případně nově vydané rozhodnutí o vyhoštění žalobce by bylo (po vyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení) taktéž možné napadnout správní žalobou. Pokud by žalovaný v závazném stanovisku dospěl k závěru, že vycestování žalobce není možné, byla by poté policie povinna žalobci podle § 33 odst. 3 zákona o pobytu cizinců vydat vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí,

proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 26. února 2015

JUDr. Dalila Marečková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Vlasáková